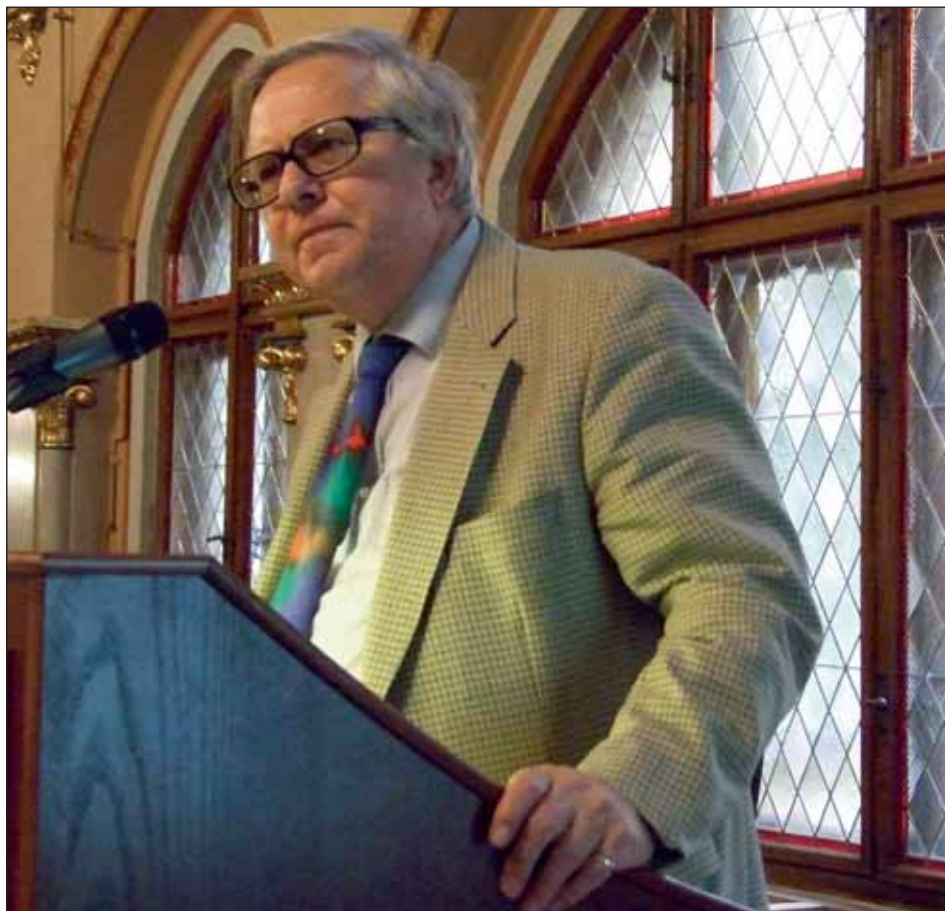

Wernhard Möschel előadása

Wernhard Möschel professzor, 2008. október 20-án előadást tartott a Károli Gáspár Református Egyetem és a Versenyjogi Kutatóközpont szervezésében a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karán. *Prof. Dr. Wernhard Möschel* a magánjog, kereskedelmi jog, európai jog, összehasonlító- és versenyjog nemzetközileg széles körben elismert professzora. 1984 óta tagja a Kronberger Körnek, és számos más elismert tudományos testületnek. 1989 és 2000 között a Monopolkommission tagja. 2000-ben megkapta a Friedrich August von Hayek Medált.

Az előadó kérdésfeltevéssel induló előadásában (Kell-e erősíteni a magánszemélyek általi jogvédelmet a kartelljogban?) a közelmúlt közösségi versenyjogi fejleményeire reagálva viszonylag szkeptikusan fogadta a Bizottság legújabb kezdeményezéseit a magánérdekű jogérvényesítés terén. Kiemelte, hogy annak jelentősége és elterjedtsége az Egyesült Államokban jogrendszerbeli sa-

játosságokon nyugszik, így a nevezett államon kívül nem célszerű követni, ugyanis a hatósági érvényesítés három olyan előnnyel rendelkezik, amelyek inkább előtérbe helyezik azt: az államhatalmi jogositványok; a költséghatékony-ság; és a joggal való visszaélés veszélyének alacsonyabb foka. A hátránya ugyanakkor a szakértelem hiátusa és a politikai befolyásolhatóságának veszélye. Ezzel

szemben a magánjogi jogérvényesítés során bár az iparág ismerete előnyt jelent a felpereseknek, de a jogi fogalmakból eredő jogbizonytalanság, a bizonyítási nehézségek, a felmerülő költségek mind hátrányára válnak. Nem is beszélve arról, amikor nem a verseny védelme az igazi cél egy keresettel, hanem éppen annak korlátozása, mint ahogyan az Németországban az összefonódások ellenőrzése kapcsán egyértelműen látható. Mindezek ellenére a magánjogi jogérvényesítésre, többek között a piacok öngyógyító képessége miatt, jobban lehet támaszkodni ma, mint korábban. Magyar felkért hozzászólóként Vida Sándor tett rövid és találó észrevételeket, kiemelve a magánjogi jogérvényesítés előnyös oldalait. Végezetül mindezt Vörös Imre elnöklete és hozzáértő kommentárjai mellett élénk diskurzus követte. A rendezvény és a téma kapcsán ismét megmutatkozott, hogy a magánjogi jogérvényesítés olyan téma, amely alapos körüljárást, gondos figyelmet igényel és még bizonyosan számos alkalommal szükség van a felmerülő elméleti és gyakorlati kérdések tisztázására.

Nemzetközi konferencia a versenypolitika közgazdasági összefüggéseiről

Az *Association of Competition Economics* (ACE) 2008. november 27--28-án tartotta éves konferenciáját a Magyar Tudományos Akadémia épületében, a Gazdasági Versenyhivatal és az MTA Közgazdaságtudományi Intézete közös szervezésében, a Gazdasági Versenyhivatal Versenykultúra Központjának támogatásával.

Az ACE célja, hogy egy közös fórumot teremtsen a versenypolitika közgazdaságtanával foglalkozó különböző szervezeteknél – versenyhatóságoknál, tanácsadó cégeknél, akadémiai kutatóintézeteknél és egyetemekenél – dolgozó szakemberek számára, hogy az éppen aktuális témákat megvitassák. Az ACE fő rendezvénye az éves konferencia, amely más versenypolitikai konferenciáktól eltérően a hangsúlyt egyedülállóan az elmúlt egy-két év közgazdasági szempontból jelentősebb eseteinek közvetlen megvitatására helyezi. Itt először az ügyben döntő versenyhatóság vizsgálója, és az ügyben érintett feleket képviselő tanácsadó cég közgazdásza ismerteti az ügyben alkalmazott elméleti megközelítéseket, és empirikus módszereket, majd az akadémiai szférából érkezett szakértő próbál valamiféle szintézist adni az ügy mélyebb tanulságairól.

A megvitatott ügyek többségét minden évben az összefonódások teszik ki, ez

most sem történt másképpen. Idén különösen aktuális volt két téma: a vertikális fúziók, valamint a földrajzi piac és az ehhez szorosan kapcsolódó potenciális verseny meghatározása. Az Európai Bizottság éppen ebben az évben adta ki a „Nem-horizontális összefonódásokra vonatkozó iránymutatást”, amely pontosan összefoglalja a vertikális fúziók elbírálásánál fontos közgazdasági módszertant. Ennek a módszertannak a gyakorlati megvalósulását láthattuk két jelentős európai szintű összefonódás esetében: a Google/DoubleClick és a TomTom/Teleatlas fúziónál. A földrajzi piac definiálása különösen módszertani szempontból jelent kihívásokat, mivel erre vonatkozóan kevésbé létezik egyértelmű empirikus megközelítés, különösen a jelentős szállítási költségekkel rendelkező termékek esetében. Az ilyen esetekben alkalmazható ökonometriai módszerek áttekintése és megvitatása történt egy európai szintű (Ineos/Kerling) és egy magyar (Mondi/Dunapack) összefonódás esetében. Ezen felül tárgyalásra került egy jelentős portugál

összefonódás a telefonszolgáltatások piacán (PT/Sonaecom), egy angol médiapiaci fúzió, amelyben a kétoldalú piacok elmélete került alkalmazásra (BSkyB/ITV), és egy érdekes koordinatív hatásokat felvető dán fúzió (Lemvigh-Müller/Brdr. A&O Johansen).

Az összefonódásokon túl két szekció elemzett vertikális visszaéléseket a francia versenyhatóság gyakorlatából: az első a játékipiacon elerjedt rögzített viszonteladási árak hatásmechanizmusát elemezte, a másik pedig azt a kérdést vizsgálta, hogy a francia energiapiac az EDF által alkalmazott alacsony nagykereskedelmi árak alkalmasak voltak-e a versenytársak kiszorítására (árprés). A konferencia végén külön plenáris előadás foglalkozott a közgazdasági bizonyítékok felhasználhatóságáról a versenyjogi elemzésben.

Az ACE konferencián 180 vezető „versenyközgazdász” és versenyjogász vett részt főképpen Európából, de érkeztek érdeklődők az Amerikai Egyesült Államokból és Dél-Afrikából is.

Jogértelmező közlemények a gyakorlatban

A Legfelsőbb Bíróság, a GVH Versenykultúra Központ, a Magyar Jogászegylet és a Deák Ferenc Tudományos Egyesület közös szervezésében november 19-én megrendezett tudományos tanácskozás a magyar jogrendszerben megjelent „soft law” normák elméleti hátterének és gyakorlati érvényesülésének bemutatását célozta. A téma jelentőségét mutatja, hogy Magyarországon a legtöbb közigazgatási szerv ad ki a „soft law” kategóriájába tartozó közleményeket, tájékoztatókat, előzetes állásfoglalásokat stb., amelyek kapcsán a hatóságok egyöntetűen arról számoltak be, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján ezen aktusok kiadása és érvényesítése nem tekinthető a jogalkalmazói tevékenység aggálymentes területének. Az európai, alkotmányos és

egy-egy ágazati kérdésköröket bemutató előadások írásos változatát a jövő év ele-

jén külön kiadványban tervezik megjeleníteni a szervezők.